

Østre Landsret
Præsidenten

Jmt. Mdt
- 9 DEC.

Den - 8 DEC. 2008
J.nr. 40A-ØL-59-08

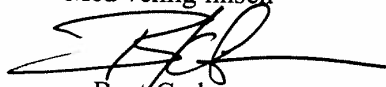
Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

Akt.nr. //

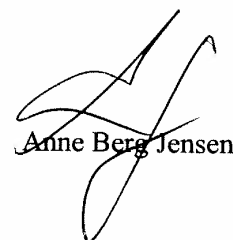
Justitsministeriet har ved brev af 18. november 2008 (sagsnr. 2008-730-0767) anmodet om at modtage eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (udvidelse af adgangen til i retskendelser om telefonaflytning m.v. at anføre den person, som afhøringen angår).

Jeg skal i den anledning udtale, at udkastet ikke giver landsretten anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Med venlig hilsen

Bent Carlsen

Anne Berg Jensen

- 9 DEC. 2008

Justitsministeriet
Lovafdelingen

2008 NR. 730-0767

Vestre Landsret
Præsidenten

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

J.nr. 40A-VL-53-08
Den 09/12-2008

Justitsministeriet har den 18. november 2008 (sagsnr. 2008-730-0767) anmodet om en udtalelse over et udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Udvidelse af adgangen til i retskendelser om telefonaflytning m.v. at anføre den person, som aflytningen angår.).

I den anledning skal jeg meddele, at landsretten ikke finder anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Med venlig hilsen

Ejnar Christensen

Justitsministeriet
Lovafdelingen

2008 NR. 730-0764

Domstolsstyrelsen

Mailet til jm@jm.dk

St. Kongensgade 1 - 3
1264 København K
Tlf. 70 10 33 22
Fax 7010 4455
post@domstolsstyrelsen.dk
CVR nr. 21-65-95-09
EAN-nr. 5798000161184

RAF10828/Sagsbeh. RAF
J.nr. 4101-2008-68.3
Vedr. 2008-730-0767
dir.tlf. 33929582
mail_raf@domstolsstyrelsen.dk

8. december 2008

Høring over udkast til lov om ændring af retsplejeloven (retskendelser om telefonaflytning mv.)

Domstolsstyrelsen har den 18. november 2008 modtaget Justitsministeriets anmodning om at komme med eventuelle bemærkninger til lov om ændring af retsplejeloven (udvidelse af adgangen til i retskendelser om telefonaflytning mv. at anføre den person, som aflytningen angår).

Vi har ingen bemærkninger til udkastet.

Med venlig hilsen

Niels Juhl

Jmt. Mdt.
10 DEC. 2008

RIGSADVOKATEN

Justitsministeriet
Lovafdelingen, Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

ej CVR

DATO 9. december 2008

JOURNAL NR.

RA-2008-510-0004

BEDES ANFØRT VED SVARSKRIVELSE

SAGSBEHANDLER: CTA

RIGSADVOKATEN

FREDERIKSHOLMS KANAL 16
1220 KØBENHAVN K

TELEFON 33 12 72 00

FAX 33 43 67 10

Ved e-mail af 18. november 2008 (j.nr. 2008-730-0767) har Justitsministeriet anmodet om en udtalelse vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Udvidelse af adgangen til i retskendelser om telefonaflytning m.v. at anføre den person, som aflytningen angår).

I den anledning har jeg anmodet samtlige statsadvokater og samtlige politidirektører om eventuelle bemærkninger til udkastet.

I de indkomne høringsvar er der støtte til den foreslåede lovændring. Flere politidirektører har således oplyst, at forslaget vil lette politiets og anklagemyndighedens arbejde vedrørende indhentelse af kendelser. Københavns Politi har i den forbindelse bl.a. oplyst, at det længe har været sædvanligt forekommende ved fremadrettet efterforskning af grovere kriminalitet, at de mistænkte anvender flere telefoner og taletidskort og hyppigt udskifter disse. Som eksempel nævnes en sag, hvor den hovedmistænkte benyttede over 50 forskellige telefoner/taletidskort og ved anholdelsen fandtes i besiddelse af ca. 25 yderligere taletidskort.

Det er også Rigsadvokatens opfattelse, at forslaget om en forenklet fremgangsmåde ved rettens godkendelse af nye aflytninger på den samme person vil kunne indebære en betydelig lettelse i politiets og anklagemyndighedens arbejde. Rigsadvokaten kan således støtte forslaget.

Københavns Politi har i sit hørings svar endvidere peget på, at der efter de nugældende regler i retsplejelovens kapitel 71 ikke er mulighed for at anvende indgreb i meddelelseshemmeligheden i våbensager, som er omfattet af den nye bestemmelse i straffelovens § 192 a, stk. 1, om besiddelse, anvendelse mv. af skydevåben på offentligt tilgængeligt sted. Det nævnes i den forbindelse, at man er bekendt med flere sager vedrørende kriminelle personers handel med og indsmugling af samt besiddelse af håndskydevåben (pistoler og revolvere), hvor det således ikke har været muligt at anvende indgreb i meddelelseshemmeligheden til afdækning af kriminaliteten, herunder afsløring og anholdelse af de mistænkte samt beslaglæggelse af våbnene.

RIGSADVOKATEN

Københavns Politi foreslår på denne baggrund med henblik på en effektiv efterforskningsmæssig indsats mod den organiserede og alvorlige kriminalitet, herunder rocker og bandekriminalitet, at det bliver muligt at foretage indgreb i meddelelseshemmeligheden i sager omfattet af straffelovens § 192 a, stk. 1, f.eks. ved en henvisning til denne bestemmelse i retsplejelovens § 781, stk. 1, nr. 3.

SIDE 2

Det er også min opfattelse, at der er gode grunde til at overveje en ændring af reglerne om indgreb i meddelelseshemmeligheden, således at der kan foretages indgreb i meddelelseshemmeligheden ved mistanke om overtrædelser af straffelovens § 192 a, stk. 1. Indgreb i meddelelseshemmeligheden må således anses som et egnet efterforskningsmiddel i sager, hvor der er mistanke om besiddelse af skydevåben på offentlige steder, herunder også med henblik på at følge de mistænkte færden, forebygge skudepisoder mv.

Jørgen Steen Sørensen

Jmt. modt.

Akt.nr. 17

- 9 DEC. 2008

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K

J.nr.: 2008-000-83 / LBN 692
Sagsbehandler: LBN

- 9 DEC. 2008

**EFTERFORSKNINGS-
AFDELINGEN**

Polititorvet 14
1780 København V

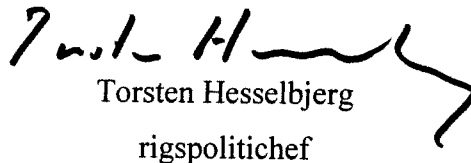
Telefon: 3314 8888
Telefax: 4515 0006

E-mail: rpcha@politi.dk
Web: www.politi.dk

Ved skrivelse af 18. november 2008 (sagsnr. 2008-730-0767) har Justitsministeriet anmodet Rigspolitiet om en udtalelse vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Udvidelse af adgangen til i retskendelser om telefonaflytning m.v. at anføre den person, som aflytningen angår).

I den anledning kan det oplyses, at Rigspolitiet kan støtte forslaget.

Med venlig hilsen

Torsten Hesselbjerg
rigspolitichef

Justitsministeriet
Lovafdelingen

10 DEC. 2008
2008 NR. 730-0767

JUSTITSMINISTERIET
Direktoratet for Kriminalforsorgen
Juridisk Kontor

Jmt. Mdt.
28 NOV. 2008

Akt.nr. 5

**Justitsministeriet,
Strafferetskontoret**

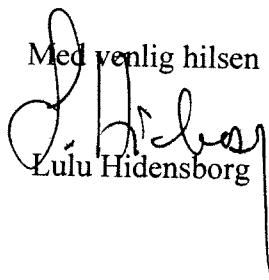
København, den 26. november 2008

Journalnr.: 08-102-278
(Bedes anført ved henvendelse)
Reference lbe
Direkte telefon

Vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (udvidelse af adgangen til i retskendelser om telefonaflytning mv. at anføre den person, som aflytningen angår), sagsnr. 2008-730-0767.

Det kan oplyses, at ovennævnte udkast ikke giver direktoratet anledning til bemærkninger.

Med venlig hilsen

Lulu Hidensborg

Justitsministeriet
Lovafdelingen

2008 NR. 730-0767

Justitsministeriet
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Jmt. modt.
Jmt. modt.
- 8 DEC. 2008
DEC. 2008

Den 5. december 2008

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Udvidelse af adgangen til i retskendelser om telefonaflytning m.v. at anføre den person, som aflytningen angår). Sagsnr. 2008-730-0767

Landsklubben har modtaget nævnte udkast til høring.

Vi har ingen bemærkninger til udvalgets forslag.

Post til Landsklubben kan sendes til undertegnede direkte til Københavns Byret, Nytorv, 1450 København K, eller på e-mail: kake@domstol.dk.

De venligste hilsner

HK Landsklubben Danmarks Domstole

Kate Kengen

Kate Kengen

9 DEC. 2008

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98
FAX 33 36 97 50

DATO: 15. december 2008
J.NR.: 04-014202-08-1195
REF.: rmm-tle

khe@jm.dk

Høring over udkast til lov om ændring af retsplejeloven (udvidelse af adgangen til i retskendelser om telefonaflytning mv. at anføre den person, som aflytningen angår)

Ved e-mail af 18. november 2008 har justitsministeriet anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte udkast.

Udkastet har været behandlet i Advokatrådets Strafferetsudvalg. Advokatrådet har følgende bemærkninger:

Advokatrådet henviser i det hele til tidligere afgivet høringssvar ved høring over lovudkast om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-overvågning m.v. og lov om luftfart (styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme m.v.) som vedtaget ved lov nr. 542 af 8. juni 2006. Advokatrådets høringssvar af den 23. marts 2006 vedlægges.

Advokatrådet skal fremhæve, at den ændring, der nu foreslås gennemført blev overvejet i forbindelse med de ændringer af bestemmelsen, som blev gennemført i 2006 vedrørende efterforskning af forbrydelser mod statens sikkerhed. Det fremgår af dette lovforslag, at Justitsministeriet på daværende tidspunkt fandt, at en mere generel bestemmelse, som den der nu foreslås, i givet fald ” bør overvejes i en bredere sammenhæng”, jf. lovforslag nr. 217 fra Folketingsåret 2005-06. Det fremgår ikke af det nu fremsatte lovforslag, at der er foretaget en sådan vurdering i en bredere sammenhæng, hvilket normalt ville omfatte en grundig drøftelse i et sagkyndigt udvalg. Det fremgår endvidere af L 217, pkt. 1.5.3 at ” Justitsministeriet finder det hensigtsmæssigt, at der efter en passende periode gøres status over erfaringerne med de foreslåede nye regler. På den baggrund vil Justitsministeriet i folketingsåret 2009-10 – det vil sige tre år efter lovforslagets gennemførelse – give Folketingets Retsudvalg en orientering herom.”

17 DEC. 2008

Justitsministeriet
Lovafdelingen

2008 NR. 730 - 0767

Advokatrådet

Løftet om en redegørelse blev endvidere gentaget i forbindelse med besvarelsen af spørgsmål fra Folketingets Retsudvalg, herunder spørgsmål om, hvor ofte de nye regler måtte forventes anvendt, se således f.eks. spørgsmål nr. 24 og spørgsmål 29.

Den omtalte orientering ses ikke at være gennemført, og lovforslaget er således så vidt ses alene baseret på de erfaringer, politiet har gjort med lovændringen fra 2006. Advokatrådet finder ikke dette grundlag tilstrækkeligt, og skal anbefale, at den evaluering, Justitsministeriet planlægger at gennemføre inden for ca. 1 år afventes, forinden der tages stilling til den foreslåede lovændring. Advokatrådet skal desuden anbefale, at evalueringen også inddrager de erfaringer, domstolene og de deltagende advokater har haft lejlighed til at gøre sig med det nye regelsæt.

Forslaget om udvidelse af adgangen til indgreb er som det tidligere forslag begrundet i ressourceovervejelser. Det indeholder dog ikke nogen beskrivelse af, hvilke ressourcer, der nu anvendes og hvilke ressourcer, der fremover kan bespares.

Det er under punkt 4 i bemærkningerne anført, at forslaget "skønnes ikke at medføre økonomiske eller administrative konsekvenser for staten...". I det sammenfattende skema under punkt 6 er det anført, at der hverken er færre eller flere udgifter som konsekvens af forslaget. Grundlaget for forslaget i relation til spørgsmålet om ressourcer er således ikke gennemskueligt.

Forslaget indebærer imidlertid med sikkerhed, at en langt større gruppe mennesker end hidtil vil kunne blive udsat for indgreb i meddelelshemmeligheden og dermed privatlivets fred, ved at uvedkommende påhører deres telefonsamtaler, da anvendelsesområdet for aflytning af mistænkte udvides kraftigt.

Omfanget af denne yderligere berørte gruppe og hensynet til den er ikke beskrevet i bemærkningerne, men giver anledning til igen at påpege, at der ved den foreslåede ændring gribes ind over for personer, der ikke er mistænkt for en forbrydelse, og efter den foreslåede ordning ikke har nogen mulighed for at opnå beskyttelse, da det kan anføres, at domstolskontrollen reelt er uden indhold, og ikke specielt retter sig eller kan rette sig mod de andre berørte end den mistænkte.

Efter det nuværende system i retsplejelovens § 783 stk. 4 har politiet adgang til straks at iværksætte aflytninger, men disse indgreb skal relativt hurtigt forelægges domstolene, der således på et tidligt tidspunkt kan sætte grænser eller beslutte, at aflytningen ikke kan fortsætte. Herved er der i dag et værn for den personlige frihed, der samtidig tager hensyn til at politiet kan have behov for at handle uden øjemedet forspildes.

En generel tilladelse til aflytning af en mistænkt vil efter tilladelse først blive bedømt efter en periode, og er der i denne periode sket aflytninger af en bredere kreds af personer, er rettens eneste mulighed på dette sene tidspunkt at stoppe aflytningerne, hvorefter domstolene kan indberette aflytningen til Justitsministeriet, hvilket kun er en begrænset beskyttelse af borgerne.

Advokatrådet

En konsekvens af ændringen er, at borgernes retsbeskyttelse ændres tidsmæssigt fra at være en beskyttelse, der ligger forud for indgrebet, eller indenfor 24 timer efter iværksættelse heraf, til op til 4 uger efter.

Indholdsmæssigt ændres retsbeskyttelsen fra at være en forudgående domstolskontrol til en efterfølgende registrering. Dette er en klar forringelse af retssikkerheden for den mistænkte.

De anførte betænkeligheder ved forslaget er i realiteten indskrænket til bemærkningen s. 13 andet afsnit 1. pkt.: "På den ene side vil en sådan udvidelse kunne siges at have en vis principiel karakter i forhold til domstolskontrol mv."

Advokatrådet finder, at der med forslagets fjernelse af domstolskontrol er tale om et indgreb i fundamentale rettigheder, hvilket kræver et særdeles veldokumenteret beslutningsgrundlag og en fyldestgørende begrundelse i afgørende samfundsmæssige forhold, som ikke er tilvejebragt i det foreliggende lovforslag.

Advokatrådet anbefaler derfor, at forslaget ikke vedtages på det foreliggende grundlag.

Med venlig hilsen

Henrik Rothe

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K

KOPI

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98
FAX 33 36 97 50

DATO: 23-03-2006
J.NR.: 04-013602-06-0633
REF.: mbl

**Høring over lovudkast om ændring af retsplejeloven, lov om forbud mod tv-
overvågning m.v. og lov om luftfart (styrkelse af indsatsen for at bekæmpe
terrorisme m.v.)**

Ved brev af 1. marts 2006 har Justitsministeriet anmodet om Advokatrådets
bemærkninger til ovennævnte lovudkast (j.nr. 2005-730-0246).

Sagen har været behandlet i Advokatrådets Retsudvalg, hvorefter Advokatrådet skal
udtale følgende:

Sikkerhed og retssikkerhed

Advokatrådet har forståelse for, at regeringen som led i sit arbejde for sikkerheden i
Danmark gennemgår de eksisterende beføjelser for navnlig PET grundigt, og at
situationen kan kræve, at politiet får visse øgede muligheder for at forebygge og
efterforske terrorhandlinger.

Men uanset hvor indgribende beføjelser, der måtte være grund til at give politiet over
for borgerne, er det af allerstørste vigtighed, at beføjelserne er nøje afgrænsede, og at
de udøves under sædvanlig domstolskontrol. Ellers risikerer man at fjerne selve
fundamentet for den retsstat, som beføjelserne skal beskytte.

Når man anvender væsentligt øgede ressourcer på politiets forebyggelse og
efterforskning af terror er det derfor nødvendigt, at man samtidig sikrer, at
domstolene har ressourcerne til fortsat at varetage den vigtige opgave at påse, at
ingen borgeres rettigheder til navnlig et privatliv bliver krænket i processen.

Navnlig med etablering af de nye, styrkede byretter den 1. januar 2007 burde det
være muligt fortsat at lade domstolene kontrollere politiets indgreb over for
borgerne, uden at domstolskontrollen kommer til at virke som et forsinkende
mellemlid.

Udvidelsen af PET

Det foreliggende lovudkast må efter Advokatrådets opfattelse ses i sammenhæng med, at Justitsministeriet har bebudet, at størstedelen af Rigspolitiets Nationale Efterforskningsstøtte Center (NEC) i den nærmeste fremtid vil blive overført til PET ved en administrativ beslutning.

PET's opgaver består i dag i at forebygge, efterforske og modvirke foretagender og handlinger, der kan udgøre en fare for bevarelse af Danmark som et frit, demokratisk og sikkert samfund. Det vil navnlig sige forebyggelse og efterforskning af terrorisme.

Med udvidelsen kommer PET's arbejdsområde også til at dække "den alvorligste organiserede kriminalitet". Der er på nuværende tidspunkt ikke udmeldt klare kriterier, der afgrænser de former for organiseret kriminalitet, PET skal beskæftige sig med fremover.

Der vil gælde forskellige regler for PET's arbejde og for tilsynet med PET, alt efter om en sag hører til under PET's arbejde med terror eller under PET's arbejde med den alvorligste organiserede kriminalitet.

Som eksempel kan nævnes lovudkastet til retsplejelovens § 110 a, stk. 2, hvorefter PET i sit arbejde med terror (straffelovens kapitel 12 og 13) får en væsentligt videre og mindre kontrolleret adgang til oplysninger fra andre myndigheder end den, der vil gælde for PET's arbejde med den alvorligste organiserede kriminalitet.

I PET's arbejde med terror er efterforskningen i konkrete sager ikke undergivet statsadvokaternes tilsyn. Tilsynet i disse konkrete sager foretages – uden for specifikke bestemmelser om domstolskontrol – alene af justitsministeren på baggrund af PET chefens direkte afrapportering til denne. Inden for PET's arbejde med den alvorligste organiserede kriminalitet vil efterforskningen i konkrete sager derimod ifølge Justitsministeriets udmelding være forankret i den relevante politikreds og underlagt tilsyn af statsadvokaten.

Det giver Advokatrådet anledning til bekymring, at der med lovudkastet foreslås nye beføjelser til PET inden for terrorbekæmpelse på et tidspunkt, hvor det endnu ikke er klarlagt nøjagtig hvilke opgaver, PET skal beskæftige sig med fremover. Det er således ikke muligt på nuværende tidspunkt at redegøre nærmere for, hvorledes PET og omverdenen skal skelne mellem PET's nye og gamle opgaver og dermed få klarhed over, nøjagtig hvilke beføjelser PET har i en given konkret sag – og hvem der har tilsynet med PET i sagen.

For så vidt angår tilsynet med PET's konkrete efterforskning i de nye sager, har Advokatrådet modtaget Justitsministeriets udmelding om tilsyn fra statsadvokaterne

med tilfredshed. Men hvis tilsynet på dette område skal være effektivt, kræver det som anført en klar opdeling mellem PET's nye og gamle opgaver.

Under alle omstændigheder kan det give anledning til betænkeligheder, hvis det bliver PET selv, der uden noget overordnet, effektivt tilsyn med de enkelte sager træffer afgørelse om, hvorvidt en sag har forbindelse til terror med deraf øgede beføjelser, eller om sagen alene vedrører den alvorligste organiserede kriminalitet. Der må således efter Advokatrådets opfattelse indføres tilsyn særligt med henblik på at sikre, at PET ikke bevidst eller ubevidst i en konkret sag skaber en kobling mellem alvorlig organiseret kriminalitet og terror, selvom den konkrete sag ikke giver grundlag for det.

I forbindelse med koblingen mellem den alvorligste organiserede kriminalitet og terror bemærker Advokatrådet, at Justitsministeriet i sin besvarelse af spørgsmål 171 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg i indeværende Folketingssamling har oplyst, at overførslen af dele af NEC til PET først og fremmest sker for at skabe grundlag for en yderligere styrkelse af den operative (efterforskningsmæssige) indsats på terrorområdet.

Justitsministeriet synes hermed at have skabt en generel formodning for en sammenhæng mellem den alvorligste organiserede kriminalitet og terror (finansiering), som Advokatrådet ikke finder nogen dokumentation for i hverken embedsmandsrapporten om terror, regeringens handlingsplan eller Justitsministeriets udmelding om overførslen fra NEC til PET.

Udvidelsen af straffelovens terrorbestemmelser

På det mere generelle plan bemærker Advokatrådet endvidere, at Straffelovrådet i sin betænkning afgivet i februar 2006 om det strafferetlige værn mod terrorisme har foreslået en væsentlig udvidelse af straffelovens bestemmelser om terrorisme med henblik på at opfylde to internationale konventioner på terrorbekæmpelsesområdet.

Det foreliggende lovudkast om nye beføjelser til PET i sager om overtrædelse af straffelovens kapitel 12 og 13 bør således ikke læses alene på baggrund af de nuværende bestemmelser i disse kapitler i straffeloven, idet disse bestemmelser må forventes udvidet som foreslået af Straffelovrådet.

De generelle usikkerheder forbundet med lovudkastet knytter sig således ikke alene til PET's arbejdsområde men også til straffelovens terrorbegreb.

Lovudkastets enkelte dele giver i øvrigt anledning til følgende bemærkninger:

Forslaget til retsplejelovens § 110 a, stk. 2.

Ifølge gældende ret skal der foretages en interesseafvejning, hvis PET ønsker at få udleveret fortrolige oplysninger om borgerne fra andre myndigheder.

De myndigheder, der har oplysninger om borgernes rent private forhold, f.eks. politiske eller helbredsmæssige oplysninger, skal således – når PET anmoder om at få oplysningerne – vurdere, om videregivelsen til PET sker til varetagelse af private eller offentlige interesser, der klart overstiger hensynet til de interesser, der begrundet hemmeligholdelse, herunder hensynet til den, som oplysningen angår, jf. forvaltningslovens § 28.

Ifølge forslaget skal hverken myndighederne eller PET fremover foretage denne interesseafvejning.

Hensynet til at hemmeligholde fortrolige oplysninger om borgerne skal således ikke længere inddrages, når PET anmoder om oplysninger til brug for arbejdet med forebyggelse og efterforskning af overtrædelser af straffelovens kapitel 12 og 13. Betingelsen for at udlevere oplysninger bliver alene, at oplysningerne "kan have betydning" for PET's opgaver inden for det angivne område.

Af regerings handlingsplan for terrorbekæmpelse og lovudkastets bemærkninger fremgår, at hensynet til PET's opgaver ofte vil medføre, at den interesseafvejning, der skal foretages i dag, vil falde ud til, at PET godt kan få udleveret de fortrolige oplysninger. Dette skyldes, at hensynet til at forebygge og efterforske de meget alvorlige forbrydelser ofte vejer tungere end hensynet til oplysninger om borgernes rent private forhold. Advokatrådet kan tilslutte sig denne vurdering.

Advokatrådet kan derimod ikke tilslutte sig, at det forhold, at interesseafvejningen efter de nugældende regler ofte falder ud til, at PET skal have udleveret oplysningerne, bør medføre, at man afskaffer interesseafvejningen. Man bør fortsat inddrage hensynet til at beskytte fortrolige oplysninger om borgernes rent private forhold, når PET anmoder om oplysninger.

De usikkerhedsmomenter og det tidsforbrug, der måtte være forbundet med interesseafvejningen i dag, kan heller ikke føre til, at man skulle afskaffe interesseafvejningen. Usikkerheder forbundet med interesseafvejningen kan på fuldt betryggende og passende vis afgøres af domstolene, og ressourcerne inden for forvaltningen kan prioriteres sådan, at anmodning om oplysninger i de allermest alvorlige straffesager ekspederes før alt andet.

Det skal bemærkes, at PET ifølge forslagets bemærkninger også kan anmode om løbende at få tilsendt alle nye oplysninger om en borger, så snart andre myndigheder modtager dem. Endvidere er det ikke nogen betingelse, at PET's anmodning retter sig imod en bestemt (navngiven) person. Hvis de øvrige betingelser i forslaget er opfyldt, kan PET således f.eks. anmode om at få oplysninger om alle, der i et bestemt tidsrum blev bragt til skadestuerne i et givent område. Den manglende

interesseafvejning kan således få betydning for mange fortrolige oplysninger om borgerne.

I sidste ende er det i dag domstolene, der i tvivlstilfælde foretager interesseafvejningen og dermed værner om hensynet til at hemmeligholde oplysninger om borgernes rent private forhold. Det skér, hvis den myndighed, der ligger inde med oplysningerne, ikke mener, at betingelserne for at udlevere oplysningerne til PET er opfyldt. Fremover vil heller ikke domstolene kunne komme til at foretage denne interesseafvejning, idet den er fjernet fra loven. Dertil kommer, at mulighederne for at sætte spørgsmålstegn ved PET's anmodning inden for det givne område i realiteten bliver fjernet for den myndighed, der ligger inde med de fortrolige oplysninger, hvorfor det ikke vil komme på tale overhovedet at indbringe sådanne sager for domstolene.

På denne baggrund kan Advokatrådet ikke støtte forslaget til § 110 a, stk. 2.

Under alle omstændigheder burde overvejelserne om lempelse af PET's adgang til at indhente oplysninger fra andre myndigheder inden for terrorområdet afvente afklaring af PET's fremtidige arbejdsområde såvel som sikring af et effektivt tilsyn af PET's konkrete opdeling af sagerne i sager om terror og sager om organiseret kriminalitet.

Overvejelserne burde ligeledes afvente PET-udvalgets (Wendler Pedersen udvalgets) betænkning, der ifølge kommissoriet blandt andet vil omfatte nye og klare regler om PET's registrering af oplysninger og borgernes adgang til oplysninger om dem selv hos PET.

Forslaget til retsplejelovens § 783, stk. 2.

Telefonaflytning er et væsentligt indgreb i privatlivets fred, som kan være nødvendigt som led i efterforskning af kriminalitet af en vis grovhed. Men det må sikres, at de telefonnumre mv., der aflyttes, rent faktisk bliver brugt til at give meddelelser til eller fra en mistænkt.

Under den gældende ordning er det domstolene, der som uafhængig instans forud for aflytningen af hver enkelt telefon kontrollerer politiets oplysninger om, at en bestemt mistænkt benytter netop denne telefon.

Med forslaget kan domstolene inden for sager om overtrædelse af straffelovens kapitel 12 og 13 træffe bestemmelse om, at en bestemt mistænkt kan aflyttes, hvorefter politiet så uden forudgående domstolskontrol kan iværksætte aflytning af de telefoner mv., som efter politiets antagelse bliver brugt til at give meddelelser til eller fra den mistænkte. Retten og den advokat, der skal varetage de berørte borgers

interesser i sagen, underrettes først om de aflyttede telefonnumre, når tidsrummet for aflytningen er udløbet.

At foretage koblingen mellem en bestemt mistænkt og et bestemt telefonnummer mv. er ikke nogen formsag. En mistænkt kan benytte sig af mange kommunikationsmidler, herunder også telefoner, der tilhører arbejdsgivere, familiemedlemmer mv. Aflytningen kan således komme til at berøre en bred kreds af personer, der for en dels vedkommende befinder sig i periferien af den mistænkte omgangskreds.

Derfor er bestemmelserne bygget sådan op, at det ikke er tilstrækkeligt til at foretage en aflytning af en telefon, at en mistænkt i en alvorlig sag benytter telefonen, og at det må antages at være af afgørende betydning for efterforskningen at aflytte den. Man skal endvidere for hver enkelt telefonnummers vedkommende overveje, om det efter aflytningens formål, sagens betydning og den krænkelse og den ulempe, som indgrebet må antages at forvolde den eller de personer, som det rammer, ville være et uforholdsmæssigt indgreb at aflytte telefonen, jf. retsplejelovens § 782, stk. 1, (proportionalitetsprincippet).

Advokatrådet ville finde det mest passende fortsat at lade domstolene træffe afgørelse om aflytning af hvert enkelt telefonnummer mv. for at sikre en uafhængig kontrol af politiets vurderinger og en uafhængig afvejning af hensynene til at foretage aflytningen over for hensynet til f.eks. arbejdskollegaer, hvis samtaler ville blive aflyttet. På den måde kunne man endvidere fortsat sikre, at en advokat på forhånd havde mulighed for at udtale sig på vegne af de, der ville blive ramt af indgrebet.

Det bemærkes i øvrigt, at den foreslåede lovtekst kunne efterlade det indtryk, at proportionalitetsprincippet ikke vil være af betydning for politiets beslutning om aflytning af et bestemt telefonnummer. Således omtaler forslaget alene, at politiet efterfølgende skal underrette retten om de bestemte grunde, der var til at antage, at der fra de pågældende telefonnumre blev givet meddelelser til eller fra en mistænkt.

Forslaget til § 783, stk. 2, er blandt andet begrundet med, at den nuværende ordning kan medføre en meget væsentlig ressourcemæssig belastning af såvel politi som domstole, idet de mistænkte på grund af den teknologiske udvikling anvender stadig flere kommunikationsmidler og udskifter dem hyppigt.

Hertil skal Advokatrådet bemærke, at telefonaflytninger efter Advokatrådets opfattelse udgør et indgreb i privatlivets fred af en så væsentlig karakter, at bemærkningernes omtale af ressourcemæssige hensyn ikke burde kunne fjerne den forudgående domstolskontrol heraf.

Det er Advokatrådets opfattelse, af domstolene i dag løfter opgaven med at kontrollere aflytningerne forudgående på en hurtig og effektiv måde, som vil kunne styrkes yderligere med domstolsreformens forslag om koncentration af byretterne.

Dertil kommer, at forslaget alene omfatter aflytninger med tilknytning til overtrædelse af straffelovens kapitel 12 og 13, som må antages at udgøre et relativt begrænset antal sager. Synspunktet om, at den nuværende ordning er for ressourcekrævende, burde efter Advokatrådets opfattelse ledsages af en opgørelse over, hvor mange kendelser domstolene i dag afsiger i sager om overtrædelse af de nævnte kapitler i straffeloven og i hvor mange af disse tilfælde, der afholdes retsmøder med fremmøde.

Endelig skal det bemærkes, at politiet allerede i dag har muligheden for at iværksætte en aflytning uden forudgående domstolskontrol, såfremt øjemedet ville forspildes, hvis man skulle afvente en retskendelse. I så fald sker domstolskontrollen efterfølgende, jf. § 783, stk. 3. Med denne generelle regel er der således taget tilstrækkeligt hensyn til, at det i helt særlige situationer kan være nødvendigt at iværksætte en telefonaflytning uden forudgående domstolskontrol.

Forslaget til § 791 a

Lovforslaget og bemærkningerne anvender gennemgående betegnelsen teleobservation for forslaget om, at politiet kan indhente oplysninger om lokalisering af en mobiltelefon.

Advokatrådet finder anledning til at påpege, at denne betegnelse ikke synes fuldstændig dækkende.

De gældende bestemmelser om observation i retsplejelovens § 791 a omhandler alle tilfælde, hvor politiet som ved almindelig skygning har kendskab til, hvor den mistænkte befinder sig, eller kendskab til en bestemt lokalitet, som bør observeres.

I forhold til de gældende bestemmelser om observation vil den væsentligste ændring således bestå i, at politiet får adgang til at lokalisere den mistænkte (for derefter at observere ham).

Indgrebet burde således betegnes "telelokalisering" eller lignende, for at klargøre forskellen til observation.

Endvidere bemærker Advokatrådet, at den foreslåede henvisning i § 791 a, stk. 8, til § 783 som anført i bemærkningerne vil medføre, at en kendelse om teleobservation ifølge lovudkastet kan gives på en bestemt person, hvorefter politiet i første omgang selv må vurdere, hvilke mobiltelefoner, der kan lokaliseres på baggrund af kendelsen.

Efter Advokatrådets opfattelse burde man ved introduktionen af et nyt redskab som "telelokalisering" under alle omstændigheder bibeholde domstolenes forudgående kontrol af sammenhængen mellem en bestemt mistænkt og en bestemt mobiltelefon, indtil man havde indhentet nærmere erfaringer om ordningen.

Forslagene vedrørende lov om forbud mod tv-overvågning

Overordnet set finder Advokatrådet anledning til at bemærke, at forslagene om henstilling og pålæg vedrørende tv-overvågning mest hensigtsmæssigt kunne have været behandlet af tv-overvågningsudvalget, som et naturligt led i udvalgets overvejelser om udvidelse af adgangen til tv-overvågning og samspillet mellem tv-overvågningsloven og persondataloven.

Endvidere kunne lovudkastets bemærkninger med fordel udbygges på dette punkt med henblik på det bedst mulige beslutningsgrundlag for Folketinget. Således savner Advokatrådet en omtale af sammenhængen mellem forslagene om tv-overvågning og forslaget til retsplejelovens § 110 a, stk. 2, om videregivelse af oplysninger til PET.

Konsekvensen af en sammenstilling af disse regler synes at være, at en politidirektør kan henstille til et hospital at installere tv-overvågning af f.eks. venterum, samt pålæg om opbevaring af optagelserne, hvorefter PET kan indhente tv-optagelserne fra hospitalet inden for rammerne af retsplejelovens § 110 a, stk. 2

Med venlig hilsen

Henrik Rothe

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Slotsholmsgade 10
1216 København K

8. december 2008

ADVOKATERNES HUS
KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K

Vedr.: Høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Udvidelse af adgangen til i retskendelser om telefonaflytning m.v. at anføre den person, som aflytningen angår).

TELEFON 70 20 32 12
MAIL@DANSKEADVOKATER.DK
WWW.DANSKEADVOKATER.DK

Justitsministeriet har den 18. november 2008 (j.nr. 2008-730-0767) anmodet om en udtalelse om et vedhæftet udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Udvidelse af adgangen til i retskendelser om telefonaflytning m.v. at anføre den person, som aflytningen angår).

Lovforslaget går ud på at udvide området for adgangen til i en retskendelse om telefonaflytning m.v. – udover bestemte telefonnumre – også at angive den person, indgrebet angår, til også at omfatte en række bestemmelser i straffeloven om alvorlig personfarlig kriminalitet (retskendelse ”på personen”). Det gælder efter forslaget med hensyn til bl.a. drab, grov vold, vold og trusler m.v. mod vidner, ildspåsættelse m.v., hvor andres liv udsættes for overhængende fare, grov narkotikakriminalitet, grov våbenkriminalitet og røveri.

Denne adgang til retskendelse ”på personen”, som blev indført ved lov nr. 542 af 8. juni 2006 (den såkaldte antiterrorlovpakke), er efter de gældende regler begrænset til alene at angå overtrædelse af straffelovens kapitel 12 og 13, jf. retsplejelovens § 783, stk. 2, 1. pkt.

I lovforslagets almindelige bemærkninger (pkt. 1 og 3.2.) er det bl.a. anført, at det er politiets erfaring, at der også i sager om alvorlig personfarlig kriminalitet m.v., herunder navnlig når sådanne forbrydelser begås som led i mere systematisk og organiseret kriminalitet som f.eks. bandekriminalitet,

kan være et væsentligt praktisk behov for at forenkle fremgangsmåden for politiets indhentelse af retskendelse med henblik på at tilpasse disse regler til den teknologiske udvikling, når det gælder telekommunikation m.v. I bemærkningerne er der endvidere henvist til, at Politiets Efterretningstjeneste har oplyst, at man i praksis har positive erfaringer med denne mulighed for at arbejde på grundlag af retskendelser ”på personen”.

I den anledning skal Danske Advokater bemærke følgende:

1. Det fremgår af de almindelige bemærkninger til forslag til lov om ændring af straffeloven, retsplejeloven og forskellige andre love (Styrkelse af indsatsen for at bekæmpe terrorisme m.v.) (L 217 af 31. marts 2006), jf. lov nr. 542 af 8. juni 2006, under pkt. 1.5.3., at ”Justitsministeriet finder det hensigtsmæssigt, at der efter en passende periode gøres status over erfaringerne med de foreslåede nye regler. På den baggrund vil Justitsministeriet i folketingsåret 2009-10 – det vil sige tre år efter lovforslagets gennemførelse – give Folketingets Retsudvalg en orientering herom.”

Endvidere fremgår det af justitsministerens besvarelse af spørgsmål nr. 29 (L 217), at denne orientering vil være så udførlig som muligt inden for de rammer, der følger bl.a. af hensynet til Politiets Efterretningstjenestes virksomhed.

Det fremgår endvidere af de almindelige bemærkninger under pkt. 4.2.2. til L 217, at Justitsministeriet i lyset af den teknologiske udvikling har overvejet, om der kunne være anledning til at udstrække ændringen af retsplejelovens § 783 til at gælde generelt og ikke kun på terrorområdet. Det anføres i den forbindelse, at de vanskeligheder, som udviklingen på tele- og internetkommunikationsområdet medfører for politiet, også gør sig gældende med hensyn til en række andre kriminalitetsformer. Heroverfor står imidlertid ifølge bemærkningerne, at ændringen kan siges at have en vis principiel karakter, og at det bør overvejes i en bredere sammenhæng, hvis ordningen skal udstrækkes til at gælde generelt. Retsplejelovens § 783, stk. 2, blev på den baggrund indtil videre afgrænset til alene at vedrøre sager om overtrædelse af straffelovens kapitel 12 og 13.

På den baggrund skal Danske Advokater i første række bemærke, at man efter Danske Advokaters opfattelse i givet fald under alle omstændigheder bør afvente den samlede redegørelse, herunder om erfaringerne i praksis med retskendelse "på personen" efter retsplejelovens § 783, stk. 2, som Justitsministeriet vil afgive til Folketingets Retsudvalg i den næste folketingssamling.

Dette vil efter Danske Advokaters opfattelse kunne bidrage til at sikre, at vurderingen af spørgsmålet om eventuelt at udvide adgangen til retskendelse "på personen" sker på grundlag af en mere indgående beskrivelse af og stillingtagen til de hidtidige erfaringer sammenholdt med politiets praktiske behov.

Der henvises i den forbindelse tillige til justitsministerens besvarelse af 29. april 2008 af spørgsmål nr. 536 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. Del), hvor det bl.a. er anført, at Justitsministeriet finder det rigtigst, at eventuelle overvejelser om at udvide området for adgangen til at opnå retskendelse "på personen" afventer den nævnte status over erfaringerne med de gældende regler herom.

2. Danske Advokater skal endvidere henvise til de høringssvar begge af 23. marts 2006, som Advokatrådet og Landsforeningen af Beskikkede Advokater afgav i forbindelse med gennemførelsen af antiterrorlovpakken, hvor man bl.a. udtrykte bekymring for, om bestemmelsen om retskendelse "på personen" vil sikre de fornødne retsgarantier, herunder i forhold til domstolskontrol.

Efter Danske Advokaters opfattelse har adgangen til retskendelse "på personen" en sådan principiel karakter bl.a. i forhold til spørgsmålet om sædvanlig domstolskontrol, at politiets behov for en praktisk forenkling – i hvert fald på det nu foreliggende grundlag, som beskrevet i lovforslagets almindelige bemærkninger – ikke i sig selv bør kunne begrunde den foreslåede udvidelse til at gælde ikke alene i forhold til overtrædelse af straffelovens kapitel 12 og 13, men også mere generelt i forhold til en række andre straffelovsovertrædelser.

Danske Advokater skal i den forbindelse bl.a. henvise til, at hensynet til at sikre den nødvendige politiindsats ses at kunne varetages på tilstrækkelig

måde i medfør af en forudgående retskendelse efter retsplejelovens § 783, stk. 1, eller en retskendelse ”på øjemedet” efter retsplejelovens § 783, stk. 4.

Venlig hilsen

Helle Hübertz Krogsøe
vicedirektør/retschef

LANDSFORENINGEN AF
BESKIKKEDE ADVOKATER

Akt.nr. 10

FORMAND:
HENRIK STAGETORN
ST. STRANDSTRÆDE 21
1255 KØBENHAVN K
TLF. 33 12 46 11
FAX 33 12 84 45
E-MAIL: HS@STAGETORN.DK

Jmt. modt.
- 8 DEC. 2008

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Strafferetskontoret
Slotsholmsgade 10
1216 Kbh. K

SEKRETARIAT:
AMAGERTORV 11, 3.
1160 KØBENHAVN K
TLF. 33 15 01 02
GIRO 735 02 01
E-MAIL: ER@HOMANNLAW.DK

Amagertorv 11
5. december 2008
ER/bn
Direkte tlf.: 33 36 70 44

Vedr.: Sag nr. 208-730-0767. Høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Udvidelse af adgangen til i retskendelser om telefonaflytning m.v. at anføre den person, som aflytningen angår).

Justitsministeriet har med skrivelse af 18. november 2008 udsendt ovennævnte høring og anmodet om en udtalelse.

Materialet har været udsendt til bestyrelsen, der ikke finder, at der er behov for en lovændring.

Foreningen har tidligere været hørt om den specielle bestemmelse i retsplejelovens § 783, stk. 2, og udtalte i et høringssvar den 23. marts 2006 betænkeligheder ved, at politiet med hjemmel i en kendelse om aflytning på en person kunne aflytte alle telefoner, som man mistænkte den pågældende i at benytte, måske blot en enkelt gang.

Allerede efter de gældende regler er der efter princippet om *periculum in mora* mulighed for at foretage aflytninger uden forud indhentet dommerkendelse - indgrebet skal blot snarest muligt forelægges for en dommer til godkendelse. Forskellen ligger i, at man med det foreslåede får mulighed for i en længere periode uden dommerkendelse at aflytte en fremmed telefon, der ikke er direkte omfattet af dommerens stillingtagen til, om den pågældende telefon har tilknytning til den mistænkte person, og det kan antages, at telefonen benyttes til at afgive meddelelser, der er relevant for efterforskningen (*indikationskravet*).

Forskellen ligger også i, at domstolskontrollen bliver afsvækket og forsinket, derved at retten efter forslaget først skal underrette den beskikkede advokat, der så skal tage stilling til, om han ønsker spørgsmålet om lovligheden af det udvidede indgreb indbragt for domstolene.

Det er efter bestyrelsens opfattelse ikke en uoverkommelig opgave, at politiet, såfremt behovet for at efterforske yderligere telefonnumre opstår, går i retten og får dommerens stillingtagen til indgrebet, som jo er et alvorligt indgreb i privatlivets fred for personer, der måske ikke i sig selv er grund til at rette mistanke imod. Med sammenlægning af retskredsene må det være muligt for domstolene

9 DEC. 2008

Justitsministeriet
Lovafdelingen

2008 NR 720-1227

fortsat at kontrollere politiets indgreb over for borgerne, uden at kontrollen kommer til at sinke politiets arbejde.

Bestyrelsen noterer i øvrigt, at det foreslåede er endnu et eksempel på, at særregler, der indføres med henvisning til bekæmpelse af terrorisme, efter kort tid foreslås udbredt til de mere almindelige forbrydelser i straffeloven.

På bestyrelsens vegne

Elsebeth Rasmussen

Justitsministeriet
Strafferetskontoret
E-mailes til jm@jm.dk

STRANDGADE 56 · 1401 KØBENHAVN K
TLF. 32 69 88 88
FAX 32 69 88 00
CENTER@HUMANRIGHTS.DK
WWW.MENNESKERET.DK
WWW.HUMANRIGHTS.DK

DATO 15/12-08
J.NR.
540.30.19644

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven (Udvidelse af adgangen til i retskendelser om telefonaflytning m. v. at anføre den person, som aflytningen angår)

Ved e-mail af 18. november 2008 fremsendte Justitsministeriet ovennævnte med anmodning om eventuelle bemærkninger fra Institut for Menneskerettigheder.

Formålet med lovforslaget er at forenkle fremgangsmåden for politiets indhentelse af retskendelse om telefonaflytning mv. i en række sager om alvorlig personfarlig kriminalitet, herunder bl.a. drab, grov vold, vold og trusler mv. mod vidner, grov narkotikakriminalitet og røveri.

Det har desværre ikke været muligt at afsætte ressourcer til udarbejdelse af bemærkninger inden for den angivne tidsfrist.

Der henvises til ministeriets j.nr. 2008-730-0767.

Med venlig hilsen

Birgitte Kofod Olsen
Vicedirektør

Justitsministeriet

Østergade 1, 1. sal
1100 København K
Mandag - fredag kl. 10-14

Tlf.: 33 15 30 70
Mail og hjemmeside:
post@retssikkerheds-fonden.dk
www.retssikkerheds-fonden.dk

Dato: 8.12.2008
Navn: IS
Side 1 af 3

Vedr. Lov om ændring af retsplejeloven (Udvidelse af adgangen til i retskendelser om telefonaflytning m.v. at anføre den person, som aflytningen angår.

Retssikkerhedsfonden er blevet bedt om at afgive et hørings svar på lovforslag om ændring af retsplejeloven. Lovforslaget drejer sig om at udvide adgangen til telefonaflytning m.v., således at der ved retskendelse kan gives tilladelse til ikke alene at aflytte en eller flere bestemte telefoner, men i stedet enhver telefon eller lignende meddelelsesapparat, som en mistænkt anvender. Det vil således ikke længere være nødvendigt, at indhente nye retskendelser vedrørende hver ny telefon eller hvert nyt telefonnummer, som den mistænkte benytter.

En sådan adgang findes allerede for så vidt angår mistanke om overtrædelse af straffelovens kap. 12 og 13 indført ved lov nr. 542 af 8/6 2006 om bekæmpelse af terrorisme (den anden terrorkpakke). Man overvejede allerede dengang at gøre denne adgang til at rette retskendelsen "på personen" mere generel, men opgav dette i erkendelse af, at en sådan udvidelse ville indebære behov for foretagelse af visse principielle overvejelser.

Justitsministeriet mener nu efter fornyede overvejelser, at en sådan udvidet adgang til telefonaflytning bør gennemføres.

Argumentationen herfor er følgende:

- Regeringen lægger vægt på at sikre en effektiv politiindsats over for bl.a. banderelateret kriminalitet, herunder som led i bandeopgør.
- Politiets Efterretningstjeneste har haft positive erfaringer med brug af denne udvidede telefonaflytningsadgang.

Fondens bestyrelse:

Prof. em. dr.jur. (formand),
Ole Espersen ●
Prof. Vagn Greve ●
Advokat, Christian Harlang ●
Landsdommer, Holger Kallehauge ●
Cand.mag., lic.jur. Preben Wilhjelm ●

Medlemmer af Forum for retssikkerhed:

Prof., Lennart Lynge Andersen ●
Tidl. direktør for Folketinget,
Ole Stig Andersen ●
Advokat, Jørgen Ballhausen ●
Prof. dr.jur., Flemming Balvig ●
Landsdommer,
Hans Henrik Brydensholt ●
Adjunkt, Jonas Christoffersen ●
Lektor ph.d. Thomas Elholm ●
Advokat, Bjørn Elmquist ●
Fængselsinspektør, H. J. Engbo ●
Prof. em. dr.jur. (formand),
Ole Espersen ●
Seniorrådgiver, Jørgen Estrup ●
Prof., Vagn Greve ●
Prof. dr.jur., Jens Vedsted Hansen ●
Advokat, Christian Harlang ●
Prof. dr.phil., Hans Hertel ●
Biskop, Kjeld Holm ●
Prof. dr.med., Niels Høiby ●
Advokat, Thorkild Høyer ●
Dr.med., Torben Ishøy ●
Prof., Claus Haagen Jensen ●
Landsdommer, Holger Kallehauge ●
Tidl. højesteretsdommer, Hans Kardel ●
Prof., Ole Krarup ●
Tidl. byretspræsident, Claus Larsen ●
Advokat, Helle Lokdam ●
Prof. dr.phil., Anker Brink Lund ●
Prof., Brian Patrick McGuire ●
Prof. dr.jur., Peter Pagh ●
Cand.jur., Ulrich Horst Petersen ●
Tidl. højesteretspræsident,
Niels Pontoppidan ●
Seniorkonsulent, cand.jur.,
Lars Adam Rehof ●
Overlæge, Bente Rich ●
Juridisk konsulent, cand.jur.,
Therese Rytter ●
Statsautoriseret revisor,
Lars Skovgaard-Sørensen ●
Prof., Eva Smith ●
Advokat, Sine Skådegaard Thorsen ●
Advokat, Tyge Trier ●
Prof., Per Ole Tråskmann ●
Cand.mag., lic.jur. Preben Wilhjelm ●
Specialkonsulent,
Mandana Zarreparvar ●

Fondens formål:

Retssikkerhedsfonden er almennyttig. Dens formål er at fremme viden om samt forståelse og respekt for retsstatsprincippernes betydning for den demokratiske stat. Dette skal ske blandt andet ved at støtte og inspirere til forskning og formidling, afholdelse af seminarer m.v.

Der er i fondens regi etableret et "Forum for retssikkerhed", hvori der udveksles erfaringer vedrørende udviklinger inden for aktuelle retssikkerhedsområder.

Der søges tilrettelagt en indsats på forskellige områder blandt andet ved udarbejdelse af beskrivelser af udviklingen og diskussioner om dens mulige implikationer for væsentlige retssikkerhedsspørgsmål. Såvel Forum for retssikkerhed som Retssikkerhedsfonden kan tage aktuelle emner op med politikere og myndigheder.

- Der er tale om en praktisk forenkling, hvor der spares ressourcer både hos politiet og domstolene.

Intet af disse argumenter kan for så vidt bestrides. De er utvivlsomt rigtige, men hvor er de mere principielle overvejelser, herunder hensynet til retssikkerheden? Alle tre argumenter er af rent praktisk karakter og hvilke former for retsgarantier kan ikke angribes med præcis de samme grunde? Og skal de så også afskaffes, blot ikke denne gang, men næste gang?

Lovforslaget bekræfter til fulde mistanken om, at vidtgående politibeføjelser har en næsten uimodståelig tendens til at brede sig fra et sær-område som hensynet til statens sikkerhed, til også at omfatte andre straffelovsområder af mindre alvorlig karakter.

Grunden hertil er jo, at regeringen, den til enhver tid siddende regering, altid ønsker en endnu mere effektiv politiindsats, at den eftertragtede metode har vist sig at være velfungerende, og at der altid er en form for formodet organiseret kriminalitet som enhver Justitsminister meget gerne vil til livs.

Justitsministeriet skylder Folketinget en bedre argumentation end den, der fremgår af bemærkningerne til lovforslaget og navnlig en begrundelse, som både forholder sig til de principielle modstående hensyn af retssikkerhedsmæssig art, og som er så tungtvejende, at den kan legitimere den foreslåede udvidede adgang til telefonaflytning.

Problemet er, at kun få føler trang til at beskytte de mennesker, som mistænkes for alvorlig kriminalitet, selvom de jo kun er mistænkte og ikke skyldige. Retsgarantier gælder imidlertid for alle "kunder" i domstolssystemet. Man bør som lovgiver for så vidt identificere sig med dem ud fra betragtningen, det kunne være din broder eller dig selv. Gør man ikke det, er risikoen, at retsbeskyttelsen gradvis eroderes ned, sådan som dette lovforslag er et eksempel på og udtryk for.

Retssikkerhedsfonden efterlyser følgelig en mere dybtgående argumentation, hvor behovet for lovforslaget afvejes over for modstående retssikkerhedshensyn.

Der er tillige behov for at skabe større selvindsigt hos danske dommere med hensyn til, hvad deres kendelser på efterforskningsstadiet fører til. Det gælder alle kendelser vedrørende fængsling, ransagninger, telefonaflytning m.v.

Østergade 1, 1. sal
1100 København K
Mandag - fredag kl. 10-14

Tlf.: 33 15 30 70
Mail og hjemmeside:
post@retssikkerheds-fonden.dk
www.retssikkerheds-fonden.dk

Dato: 8.12.2008
Navn: IS
Side 2 af 3

Fondens bestyrelse:
Prof. em. dr.jur. (formand),
Ole Espersen ●
Prof. Vagn Greve ●
Advokat, Christian Harlang ●
Landsdommer, Holger Kallehauge ●
Cand.mag., lic.jur. Preben Wilhelm ●

*Medlemmer af Forum for
retssikkerhed:*
Prof., Lennart Lyng Andersen ●
Tidl. direktør for Folketinget,
Ole Stig Andersen ●
Advokat, Jørgen Ballhausen ●
Prof. dr.jur., Flemming Balvig ●
Landsdommer,
Hans Henrik Brydesholt ●
Adjunkt, Jonas Christoffersen ●
Lektor ph.d. Thomas Elholm ●
Advokat, Bjørn Elmquist ●
Fængselsinspektør, H. J. Engbo ●
Prof. em. dr.jur. (formand),
Ole Espersen ●
Seniorrådgiver, Jørgen Estrup ●
Prof., Vagn Greve ●
Prof. dr.jur., Jens Vedsted Hansen ●
Advokat, Christian Harlang ●
Prof. dr.phil., Hans Hertel ●
Biskop, Kjeld Holm ●
Prof. dr.med., Niels Højby ●
Advokat, Thorkild Høyer ●
Dr.med., Torben Ishøj ●
Prof., Claus Haagen Jensen ●
Landsdommer, Holger Kallehauge ●
Tidl. højesteretsdommer, Hans Karde ●
Prof., Ole Krarup ●
Tidl. byretspræsident, Claus Larsen ●
Advokat, Helle Lokdam ●
Prof. dr.phil., Anker Brink Lund ●
Prof., Brian Patrick McGuire ●
Prof. dr.jur., Peter Pagh ●
Cand.jur., Ulrich Horst Petersen ●
Tidl. højesteretspræsident,
Niels Pontoppidan ●
Seniorkonsulent, cand.jur.,
Lars Adam Rehof ●
Overlæge, Bente Rich ●
Juridisk konsulent, cand.jur.,
Therese Rytter ●
Statsautoriseret revisor,
Lars Skovgaard-Sørensen ●
Prof., Eva Smith ●
Advokat, Sune Skadegaard Thorsen ●
Advokat, Tyge Trier ●
Prof., Per Ole Triskmann ●
Cand.mag., lic.jur. Preben Wilhelm ●
Specialkonsulent,
Mandana Zarrehparvar ●

Fondens formål:

Retssikkerhedsfonden er almenyttig. Dens formål er at fremme viden om samt forståelse og respekt for retsstatsprincippernes betydning for den demokratiske stat. Dette skal ske blandt andet ved at støtte og inspirere til forskning og formidling, afholdelse af seminarer m.v.

Der er i fondens regi etableret et "Forum for retssikkerhed", hvori der udveksles erfaringer vedrørende udviklinger inden for aktuelle retssikkerhedsområder.

Der søges tilrettelagt en indsats på forskellige områder blandt andet ved udarbejdelse af beskrivelser af udviklingen og diskussioner om dens mulige implikationer for væsentlige retssikkerhedsspørgsmål. Såvel Forum for retssikkerhed som Retssikkerhedsfonden kan tage aktuelle emner op med politikere og myndigheder.

Den dommer, der har afsagt en kendelse, skal have underretning om, hvad den fører til. Dommere har godt af at kende deres egen fejlprocent. Det vil øge deres omhu, forsigtighed og skepsis i forhold til at følge alle de begæring, som politi og anklagemyndighed fremsætter. Domstolene vil i så fald kræve bedre begrundelser, hvilket vil give bedre argumentation i kendelserne og dermed øge retssikkerheden. Ikke mindst med hensyn til telefonaflytningskendelser er der et udtalt behov for dette. Politiets Årstabel for 2006 indeholder bl.a. følgende tal om indgreb i meddelelses - hemmeligheden:

Der blev i alt foretaget godt 3.500 indgreb (3.572), heraf godt 2.000 telefonaflytninger (2.054).
Kun 374 af disse indgreb førte til domfældelse i 2006.

Der kan selvsagt være tale om senere domfældelser, men næppe i en størrelsesorden, som på nogen måde ændrer billedet af, at der afsiges talrige telefonaflytningskendelser, hvis grundlag med føje må give anledning til en sådan tvivl, at et middel, der kan øge kendelsernes kvalitet, bør overvejes alvorligt.

Retssikkerhedsfondens forslag om en fast tilbagemelding til den dommer, der har afsagt en kendelse, vil her kunne være et tjenligt middel.

Med venlig hilsen

Ole Espersen (formand)

Retssikkerhedsfonden

Østergade 1, 1. sal
1100 København K
Mandag - fredag kl. 10-14

Tlf.: 33 15 30 70
Mail og hjemmeside:
post@retssikkerheds-fonden.dk
www.retssikkerheds-fonden.dk

Dato: 8.12.2008
Navn: IS
Side 3 af 3

Fondens bestyrelse:

Prof. em. dr.jur. (formand),
Ole Espersen ●
Prof. Vagn Greve ●
Advokat, Christian Harlang ●
Landsdommer, Holger Kallehauge ●
Cand.mag., lic.jur. Preben Wilhjelmsen ●

*Medlemmer af Forum for
retssikkerhed:*

Prof., Lennart Lyng Andersen ●
Tidl. direktør for Folketinget,
Ole Stig Andersen ●
Advokat, Jørgen Ballhausen ●
Prof. dr.jur., Flemming Balvig ●
Landsdommer,
Hans Henrik Brydensholt ●
Adjunkt, Jonas Christoffersen ●
Lektor ph.d. Thomas Elholm ●
Advokat, Bjørn Elmquist ●
Fængselsinspektør, H. J. Engbo ●
Prof. em. dr.jur. (formand),
Ole Espersen ●
Seniorrådgiver, Jørgen Estrup ●
Prof., Vagn Greve ●
Prof. dr.jur., Jens Vedsted Hansen ●
Advokat, Christian Harlang ●
Prof. dr.phil., Hans Hertel ●
Biskop, Kjeld Holm ●
Prof. dr.med., Niels Højby ●
Advokat, Thorkild Høyer ●
Dr.med., Torben Ishøj ●
Prof., Claus Haagen Jensen ●
Landsdommer, Holger Kallehauge ●
Tidl. højesteretsdommer, Hans Kardel ●
Prof., Ole Krarup ●
Tidl. byretspræsident, Claus Larsen ●
Advokat, Helle Lokdam ●
Prof. dr.phil., Anker Brink Lund ●
Prof., Brian Patrick McGuire ●
Prof. dr.jur., Peter Pagh ●
Cand.jur., Ulrich Horst Petersen ●
Tidl. højesteretspræsident,
Niels Pontoppidan ●
Seniorkonsulent, cand.jur.,
Lars Adam Rehof ●
Overlæge, Bente Rich ●
Juridisk konsulent, cand.jur.,
Therese Rytter ●
Statsautoriseret revisor,
Lars Skovgaard-Sørensen ●
Prof., Eva Smith ●
Advokat, Sune Skadegaard Thorsen ●
Advokat, Tyge Trier ●
Prof., Per Ole Tråskmann ●
Cand.mag., lic.jur. Preben Wilhjelmsen ●
Specialkonsulent,
Mandana Zarrehparvar ●

Fondens formål:

Retssikkerhedsfonden er almenyttig. Dens formål er at fremme viden om samt forståelse og respekt for retsstatsprincippernes betydning for den demokratiske stat. Dette skal ske blandt andet ved at støtte og inspirere til forskning og formidling, afholdelse af seminarer m.v.

Der er i fondens regi etableret et "Forum for retssikkerhed", hvori der udveksles erfaringer vedrørende udviklinger inden for aktuelle retssikkerhedsområder.

Der søges tilrettelagt en indsats på forskellige områder blandt andet ved udarbejdelse af beskrivelser af udviklingen og diskussioner om dens mulige implikationer for væsentlige retssikkerhedsspørgsmål. Såvel Forum for retssikkerhed som Retssikkerhedsfonden kan tage aktuelle emner op med politikere og myndigheder.

RETSPOLITISK FORENING

HØRINGSSVAR

fra Retspolitisk Forening

vedrørende forslag til lov om ændring af retsplejeloven

(Udvidelse af adgangen til i retskendelser om telefonaflytning m.v. at anføre den person, som aflytningen angår)

Justitsministeriets sagsnr. 2008-730-0767

Retspolitisk Forening (RPF) har til det fremsendte lovudkast om ændringer af retsplejeloven, således at der gives mulighed for udvidet adgang til telefonaflytning mv. (også fra andre it-platforme), følgende bemærkninger:

Med udkastet lægges der op til det meget principielle skridt, at aflytning mv. ud over af bestemte numre, elektroniske adresser mv. også kan udvides til "den person, som indgrebet angår (den mistænkte)" for en lang række forbrydelser - udover, hvad den gældende retsplejelov giver mulighed for, nemlig forbrydelser omfattet af straffelovens kapitel 12-13 (terrorisme mv.).

RPF erkender, at den telekommunikationsteknologiske udvikling, herunder mulighederne for at få nye telefoner/numre og nye elektroniske adresser mv., i sig selv kan tale for, at retskendelse mv. til bestemte numre, elektroniske adresser mv. ikke i alle tilfælde vil være tilstrækkeligt i politiets efterforskningsindsats i alvorlige kriminalsager.

Heroverfor står imidlertid klare hensyn til retssikkerheden, herunder telefonhemmeligheden mv., for de personer, der – uden for enhver mistanke – også vil få deres telefoner mv. og telefonsamtaler mv. aflyttet, elektronisk gennemset eller lignende af politiet, inklusive PET.

RPF er derfor grundlæggende af den opfattelse, at den yderligere "bifangst" af ikke-mistænkte personer, som lovudkastet giver mulighed for ved sin væsentlige udvidelse af forbrydelsesarter, er særdeles retssikkerhedsmæssigt betænkelig for "bifangsten" (= de ikke-mistænkte personer), hvorfor det nøje bør overvejes, om aflytning mv. "på person" bør udstrækkes så vidt, som udkastet udtrykker.

København, d. 4. december 2008

Bjørn Elmquist
formand

Peter Arnborg
medlem af bestyrelsen

Justitsministeriet
Lovafdelingen
Att. Jens Røn
Slotsholmsgade 10
1216 Kbh. K.

5. december 2008
IMT/SUP

**Høring over udkast til forslag til lov om ændring af retsplejeloven
(Udvidelse af adgangen til i retskendelser om telefonaflytning m.v.
at anføre den person, som aflytningen angår).**

Med brev af 18. november 2008 har Justitsministeriet sendt ovennævnte udkast i høring.

Med forslaget udvides adgangen til indgreb i meddelelshemmeligheden, idet politiet får adgang til med en enkelt retskendelse at aflytte alle kundeforhold, der har tilknytning til en mistænkt person. En sådan mulighed blev allerede indført i 2006 i forbindelse med mistanke om terrorvirksomhed mv.

TI (Telekommunikationsindustrien) har ikke bemærkninger til selve forslaget, idet det forudsættes, at politiet som hidtil identificerer de kundeforhold, der skal omfattes af retskendelsen.

Efter TIs opfattelse bør det dog af bemærkningerne til lovforslaget fremgå tydeligere, at der er tale om en udvidelse af en indgrebsmulighed, der blev gennemført i 2006 som led i udmøntningen af den 2. antiterrorpakke.

Med venlig hilsen

Ib M. Tolstrup